

## Nietypowa odmiana ząbkowania znaczka z serii „Centaur” z 1948 roku

W związku z pracami nad II-wydaniem Podręcznika często otrzymuję znaczki do weryfikacji, które od czasu do czasu znajdują miejsce w Podręczniku. Tym razem chciałbym opisać krótką przygodę ze znaczkiem PSPZP nr 405 (Fi 445), który otrzymałem wiosną br. Znaczek ten wg opisu eksperta posiadał ząbkowanie  $11 : 11\frac{1}{4}$ , wg wypowiedzi właściciela powinien mieć  $10\frac{3}{4} : 11\frac{1}{4}$ . Zrozumiałem, iż moje zadanie polegało tu na zadowoleniu właściciela znaczka przez potwierdzenie wyniku jego badań. Ponieważ często w spornych sytuacjach przy mierzeniu perforacji korzystam ze skanera i komputera, o czym mój znajomy filatelista wiedział, więc okoliczności weryfikacji nie wydawały się nie do rozwiązania.

### Perfotronic. Pierwszy pomiar boków znaczka.

Perfotronic pokazywał mi na górnym brzegu znaczka wartość  $10\frac{3}{4}$ , a na prawym i lewym  $11\frac{1}{2}$ . Ponieważ zawsze traktuję pomiary perfotronikiem tylko jako wyniki orientacyjne, ale b. zbliżone do prawdy, więc sprawa zaczęła się komplikować.

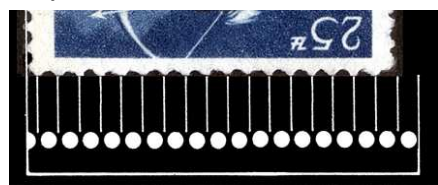
### Komputer i skaner.

#### Drugi pomiar boków znaczka.



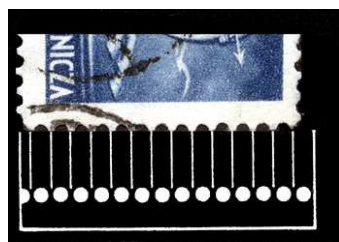
il. 1

Wybrany odcinek do pomiaru o długości 27,5 mm posiadał 15 modułów perforacji co dawało średnią wartość dla jednego modułu 1,83. Dla odcinka 20 mm / 1,83 otrzymywałem wynik perforacji 10,92. Ponieważ „granica matematyczna” dla przedziału ząbkowania do  $10\frac{3}{4}$  wynosi  $= 10,8750$  a dla ząbkowania 11 wynosi  $= 10,8751$  wzwyż, to też należało przyjąć wartość 11 (il.1). Tu mała dygresja – granica dla miary  $10\frac{3}{4}$  jest przekroczona przy tym pomiarze zaledwie o 0,045 wartości modułu lub na znaczku o absolutnie nie „namacalne” 0,05 mm! Ponieważ ta matematyczna granica istnieje po to by się wg niej móc orientować, więc jest ona jakoby niemy arbitrem zapobiegającym naciąganiu wyników pomiarów w dowolną stronę. Pomiar na tradycyjnym ząbkomierzu wyglądałby tak jak na il. 2.



il. 2

11



il. 3

11½

W ten sam sposób obliczyłem miarę prawego boku znaczka. Miara ząbkowania wynosi 11,475 czyli  $11\frac{1}{2}$  (il. 3). Przy prawym boku i właściciel znaczka i ekspert leżeli ze swymi pomiarami ciut obok. Tu jedynie *Perfotronic* miał od początku rację, ale bieda temu kto tej maszynie ślepo wierzy.

W 9 na 10 przypadków pomiary tego znaczka byłyby w tej chwili zakończone. Zostało udowodnione i potwierdzone to, co było określone na początku zadania. Z zasady jednak kontroluję też dolny brzeg znaczka i w tym przypadku wynik zaskoczył mnie kompletnie.

Wynik pomiaru wygląda następująco:

$$29,6 \text{ mm} : 17 = 1,7411 = 11,48 \text{ lub } 11\frac{1}{2}.$$



il. 4

11½

Ponieważ zaskoczenie było dość spore, przy pomocy komputera porównałem dolny i górny brzeg znaczka (il. 5), który potwierdził mój pomiar.



il. 5

Wobec tego badany znaczek ma wymiar perforacji:  $11 : 11\frac{1}{2} : 11\frac{1}{2} : 11\frac{1}{2}$ . Jak on mógł powstać, a to już inna historia.

Przyznam się, że badanie znaczków przy pomocy komputera jest dość mozolnym zajęciem, wymaga wprawy i dobrego oprogramowania. Jeżeli ktoś się zdecyduje na pomiar perforacji przy pomocy komputera, to wyniki pomiarów uzyskane metodą tradycyjną nie należy od razu odrzucać. Należy je przyjmować, jako wartości wyjściowe do dalszych pomiarów.